

Vypořádání připomínek podaných ve Veřejné konzultaci k záměru Českého telekomunikačního úřadu udělit přiděl rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 2,1 GHz

Seznam doručených připomínek a stanovisek

Datum doručení	Subjekt	Zkratka
14. 8. 2022	O2 Czech Republic a.s.	O2
15. 8. 2022	T-Mobile Czech Republic a.s.	TM
15. 8. 2022	Vodafone Czech Republic a.s.	VF

Připomínky k Závěrům přezkoumání

Část Závěrů	Poř. číslo, subjekt	Připomínka	Odůvodnění	Vypořádání
Obecně	(1) VF	<p>– aplikování principu nediskriminace vůči všem subjektům, kterým je spektrum v tomto pásmu přidělováno, včetně podmínek, povinností a závazků souvisejících s dotčenými přiděly;</p> <p>– uložení podmínky dle § 22 odst. 3 písm. d) ZEK (bod č. 4 v příloze závěrů přezkumu) i do přidělu pásma 2100 MHz vydaného společnosti O2 koncem r. 2021.</p>	<p>ČTÚ v Záměru zveřejnil k připomínkám dva dokumenty: 1. závěry přezkumu, zda nadále trvají důvody omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 1920–1980 / 2110–2170 MHz a 2. znalecký posudek, kterým ČTÚ zajistil ocenění přidělu rádiových kmitočtů ve smyslu § 20 odst. 7 ZEK. Společnost Vodafone se vyjadřuje pouze k závěrům přezkumu.</p> <p>Závěry přezkumu vycházejí ze zjištění přezkumu v totožném pásmu 1920–1980 / 2110–2170 MHz, který byl proveden pro účely obnovy přidělu rádiových kmitočtů společnosti O2 Czech Republic a.s. a jehož konečné závěry ČTÚ zveřejnil v prosinci 2021. Společnost Vodafone souhlasí s tím, že nenastaly podstatné změny ve využívání kmitočtového pásma ani situace na trhu, aby bylo důvodné nyní provádět přezkum v plné šíři znovu.</p> <p>Rovněž tak podporujeme, že ČTÚ avizuje záměr uložit podmínky (povinnosti) - až na výjimku zmíněnou níže – v principu v obdobném vymezení, jak ČTÚ učinil v případě společnosti O2, což je v souladu s principem nediskriminace, který společnost Vodafone žádá v procesu uplatňovat. Očekáváme tedy, že v průběhu celého procesu obnovy přidělu rádiových kmitočtů v pásmu 2100 MHz bude aplikován princip nediskriminace vůči všem subjektům, kterým je spektrum v tomto pásmu přidělováno, včetně podmínek, povinností a závazků souvisejících s dotčenými přiděly.</p> <p>Pokud jde o avizovaný záměr ČTÚ ohledně podmínek (povinností), které by měly být součástí přidělu rádiových kmitočtů, upozorňujeme, že na rozdíl od závěrů přezkumu v případě obnovy přidělu společnosti O2, ČTÚ aktuálně hodlá navíc stanovit v nových přidělech také podmínku dle § 22 odst. 3 písm. d) ZEK (bod č. 4 v příloze závěrů přezkumu). Vnímáme, že ČTÚ tímto využívá novou možnost na základě novelizovaného znění zákona od 1.1.2022. S ohledem na požadavek nediskriminace však očekáváme, že ČTÚ na základě přechodných ustanovení novely ZEK (zákon č. 374/2021 Sb.) stejnou podmínku uloží i do přidělu pásma 2100 MHz vydaného společnosti O2 koncem r. 2021. Žádáme, aby v rámci vypořádání připomínek ČTÚ potvrdil, že společnosti O2 bude tato podmínka do přidělu rádiových kmitočtů v pásmu 1920–1980 / 2110–2170 MHz vložena také.</p>	<p>Vysvětleno. Dne 31. 8. 2022 zahájil ČTÚ veřejnou konzultaci k záměru vydání rozhodnutí o změně přidělu rádiových kmitočtů společností Czech Digital Group, a.s., ČESKÁ TELEVIZE, České radiokomunikace a.s., ČESKÝ ROZHLAS, Digital Broadcasting s.r.o., incrate s.r.o., Inmarsat Ventures SE, Nordic Telecom 5G a.s., O2 Czech Republic a.s., PODA a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s. vedoucí k doplnění podmínek na základě bodu 12 přechodných ustanovení k zákonu č. 374/2021 Sb. tak, že do podmínek stávajících přidělu rádiových kmitočtů bude doplněna možnost uložení povinnosti podle § 22 odst. 3 a § 79a zákona č. 127/2005 Sb.</p> <p>Uvedené podmínky tedy budou stanoveny shodně pro všechny držitele přidělu bez rozdílu.</p> <p>Uložení podmínek na základě textu uveřejněného v rámci veřejné konzultace k záměru ČTÚ udělit přiděl rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 2,1 GHz se týká pouze nově vydaných přidělu (tj. přidělu s platností od roku 2024 resp. 2025) a vyplývá ze zákonné možnosti ČTÚ stanovit dotčené podmínky v přidělu rádiových kmitočtů.</p>
Příloha	(2) TM	<p>Konkrétní návrh neuplatňujeme, požadujeme pouze vyjádření Úřadu k výše uvedeným bodům.</p>	<p>Závěry přezkoumání obsahují ve své Příloze návrh podmínek dle § 22 odst. 2 písm. c) zákona týkající se účelného využívání rádiových kmitočtů a pokrytí. Dále Úřad v Příloze nově navrhuje stanovit podmínku dle § 22 odst. 3 písm. d) zákona související se sdílením pasivní infrastruktury nebo povinností uzavírat lokalizované dohody o přístupu k roamingu.</p> <p>K tomuto novému návrhu, který má souvislost s novelou zákona č. 127/2005 Sb., účinnou od 1. ledna 2022, uvádíme:</p> <p>- v souladu s principem předvídatelnosti regulační praxe a nediskriminace by měl Úřad objasnit, proč využívá proces obnovy kmitočtových přidělu pro pásmo 1920–1980/ 2110–2170 MHz v rámci řízení vedeného pod č.j. ČTÚ-31 678/2022-613 k zahrnutí tohoto svého nového zmocnění do textu kmitočtových přidělu, když předmětem této obnovy jsou pouze dva kmitočtové přiděly (z celkového počtu 3).</p>	<p>Vysvětleno. Viz vypořádání předchozí připomínky.</p>

Část Závěrů	Poř. číslo, subjekt	Připomínka	Odůvodnění	Vypořádání
			<p>- v souladu s principem předvídatelnosti regulační praxe a nediskriminace by měl Úřad objasnit, jakým způsobem bude nově navrhované zmocnění Úřadu inkorporováno do kmitočtového přidělu pro pásmo 1920–1980/ 2110–2170 MHz, který není součástí obnovy v rámci řízení vedeného pod čj. ČTÚ-31 678/2022-613, a v jakém časovém horizontu.</p> <p>- v souladu s principem předvídatelnosti regulační praxe a nediskriminace by měl Úřad objasnit, do jakých dalších kmitočtových přidělů hodlá uvedené zmocnění zahrnout, jakým způsobem, a v jakém čase. V této souvislosti apelujeme na nediskriminační přístup Úřadu ke všem vydaným kmitočtovým přidělům, tedy nejen těm vydaným pro pohyblivou službu.</p>	

Připomínky ke Znaleckému posudku

Část posudku	Poř. číslo, subjekt	Připomínka	Odůvodnění	Vypořádání
Stanovení hodnoty WACC	(3) O2	V metodice postupovat konzistentně a použít v modelu WACC z aktuálně účinného OOP (4,84 %).	<p>Znalci v roce 2021 v případě ocenění přidělu rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 1920–1980 / 2110–2170 MHz v rámci procesu obnovy přidělu společnosti O2 Czech Republic a.s. (dále jen „společnosti O2“) čj. ČTÚ-33 118/2021-613/IV. vyř. přistoupili k výši diskontní míry aplikací procenta návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC dle v té době účinného opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací (dále jen OOP).¹</p> <p>V případě diskutované obnovy přidělu v kmitočtovém pásmu 1920–1980 / 2110–2170 MHz v rámci procesu obnovy přidělů společností T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „T-Mobile“) a Vodafone Czech Republic a.s. (dále jen „Vodafone“) však znalci nepřistoupili k aktuálně platnému znění OOP², avšak použili již neplatnou výši WACC stanovenou ČTÚ pro rok 2021. Argument, že došlo do data zpracování tohoto znaleckého posudku k výraznému zvýšení úrokových sazeb ČNB neobstojí, jelikož výpočet WACC má vycházet z dlouhodobé výše vstupních parametrů a navíc ČTÚ dne 13. 7. 2022 zveřejnil do veřejné konzultace nový návrh OOP, které mění OOP/4/09.2014-6 ve smyslu nové výše WACC od roku 2023, a tato výše je téměř totožná s v tuto chvíli platnou výší WACC čili i v dlouhodobějším horizontu nelze uplatňovat spekulativní tvrzení o budoucích vlivech.³ Výpočet WACC přitom vychází od 1. července 2020 z metodiky ve Sdělení Komise o výpočtu nákladů kapitálu u starší infrastruktury v souvislosti s přezkumem vnitrostátních oznámení v odvětví elektronických komunikací EU prováděných Komisí⁴. V souladu s ním pak publikuje od roku 2020 Sdružení BEREC každoročně zprávu pod názvem „BEREC Report on WACC parameter calculations according to the European Commission’s WACC Notice of 6th November 2019“, ve kterých BEREC publikuje vstupní parametry, které jsou společné pro všechny členské státy EU, a které je ČTÚ zavázán do výpočtu dle metodiky stanovené Komisí použít.</p>	<p>Vysvětleno. Ve znaleckém posudku byla použita hodnota WACC ve výši 7,25 % ve shodě s opatřením obecné povahy č. OOP/4/02.2019-21. Důvody, proč znalci nepoužili hodnotu WACC ve výši 4,84 % podle aktuálně platného opatření obecné povahy č. OOP/4/10.2021-102, jsou tyto: OOP/4/02.2019-21 účinné do konce roku 2021 vychází z výpočtu WACC provedeného na základě metodiky používané ČTÚ pro výpočet ukazatele WACC a z judikatury Evropské komise k datu vydání tohoto OOP. Výpočet hodnoty WACC v OOP/4/10.2021-102 účinném od 1.1.2022 vychází z odlišné metodiky Evropské komise publikované ve Sdělení Komise o výpočtu nákladů kapitálu u starší infrastruktury v souvislosti s přezkumem vnitrostátních oznámení v odvětví elektronických komunikací EU prováděných Komisí.⁴ Nový výpočet WACC podle metodiky Komise významně snížil hodnotu WACC (o cca 33%). Původní metodika ČTÚ uplatněná v OOP/4/02.2019-21 a metodika Evropské komise uplatněná v OOP/4/10.2021-102 vykazují řadu rozdílů (např. výběr peer group, neuplatnění přírážky za riziko země, délka období</p>

¹ Opatření obecné povahy č. OOP/4/02.2019-2, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/4/12.2015-7.

² Opatření obecné povahy č. OOP/4/10.2021-10, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/4/12.2015-7 a OOP/4/02.2019-2.

³ 5,01 %, viz <https://www.ctu.cz/vyzva-k-uplatneni-pripominek-k-navrhu-opatreni-obecne-povahy-c-oop4xx2022-y-kterym-se-meni-opatreni>.

⁴ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/87f74532-007e-11ea-8c1f-01aa75ed71a1/language-cs/format-HTML>

Část posudku	Poř. číslo, subjekt	Připomínka	Odůvodnění	Vypořádání
			<p>Je zřejmé, že odchýlení znalce od konzistentního přístupu použití WACC z aktuálně účinného znění OOP je nepřipustným zásahem do metodiky výpočtu ceny za obnovu přidělu resp. nekonzistentnosti v jejím přístupu znevýhodňujícím některé tržní subjekty oproti subjektům, kterých se týká nyní diskutovaná obnova přidělu. Naopak využití diskontní sazby ve výši WACC stanovené OOP ve znění účinném ke dni zpracování znaleckého posudku je dlouhodobě předvídatelný a nenapadnutelný znalecký postup. V této souvislosti upozorňujeme, že parametr WACC má velmi významný dopad do celkové ceny obnovy přidělu, kteroužto má znalec za úkol určit.</p> <p>Znalci musí přistoupit k posudku konzistentně a při výpočtu použít jako diskontní míru WACC z aktuálně účinného znění OOP (4,84 %).</p>	<p>zohledněného při výpočtu bezrizikové výnosové míry). Znalci proto upřednostnili faktický způsob výpočtu WACC před jeho formálním publikováním v OOP a z důvodů kontinuity s předchozím znaleckým posudkem, který řešil obnovu přidělu rádiových kmitočtů pro operátora O2 Czech Republic a.s. a z důvodu zachování srovnatelných podmínek použili při výpočtu hodnoty aktiva v podobě práva na využívání rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 1920–1980 / 2110–2170 MHz pro všechny operátory shodnou hodnotu WACC ve výši 7,25 %.</p>
<p>Opravit metodiku výpočtu hodnoty přidělu zahájením diskontování až v prvním roce platnosti přidělu</p>	<p>(4) O2</p>	<p>Zahájit diskontování až v roce 1 (tj. v roce 2025, resp. 2026) účinnosti oceňovaných přidělu, nikoliv již v roce 2022, kdy platí stávající přiděly.</p>	<p>Znalci v posudku použili výpočet reflektující začátek nového přidělu společnosti O2 v roce 2022, který je v modelu DCF brán jako rok 0. Z toho důvodu je první rok platnosti přidělu v případě společností Vodafone a T-Mobile již výrazně diskontován. První rok platnosti přidělu společnosti O2 (2022) byl znalci naceněn na 182,5 mil. Kč, první ucelený rok byl přitom v případě společnosti Vodafone naceněn na 107,4 mil. Kč a v případě společnosti T-Mobile na 121,1 mil. Kč. Tento přístup má za následek výrazně rozdílnou cenu za udělení nového přidělu, když například v případě společnosti O2 výsledná částka znamená 1,9 mil. Kč/MHz/rok a v případě společností Vodafone a T-Mobile pouze 1,54 mil. Kč/MHz/rok, respektive 1,57 mil. Kč/MHz/rok.</p> <p>Pokud dochází k ocenění přidělu, který bude účinný až v budoucnu, tak je nutné v modelu diskontovaného cashflow zahájit diskontování až v roce 1 (tj. v roce 2025, resp. v roce 2026), nikoliv v roce předcházejícím samotnou účinnost přidělu. Tento správný postup byl využit například i v posudku č. 130/2017 na ocenění práva využívání kmitočtů v kmitočtových pásmech 880-915/925-960 MHz a 1 710-1 785 / 1 805-1 880 MHz zpracovaném znaleckým ústavem Fakulty elektrotechnické Českého vysokého učení technického v Praze v roce 2017 a 2018, z kteréhožto současného ČTÚ zvolený znalec rovněž poměrně hojně čerpá.⁵ Navíc ČTÚ může v podmínkách obnovy přidělu společností T-Mobile a Vodafone stanovit, že výslednou částku může žadatel uhradit hned nebo až těsně před koncem platnosti stávajících přidělu, když zákon č. 127/2005 o elektronických komunikacích stanovuje pouze minimální lhůtu pro podání žádosti a zaplacení ceny, která nesmí být kratší než 1 měsíc. Nemělo by tedy docházet k jakémukoliv zvýhodňování žadatele z pohledu času provedení platby za nový přiděl, které by svévolně definoval znalec, když zákon o elektronických komunikacích předpokládá uskutečnění této platby až poměrně blízko samotného konce platnosti. Model nemůže zohledňovat roky předcházející platnosti přidělu a první rok jeho platnosti tak nemůže být diskontován jako 3. či dokonce 4. rok výpočtu hodnoty.</p> <p>Správnost připomínky potvrzuje i skutečnost, že provedení podstatně dřívějšího ocenění nových přidělu společností T-Mobile a Vodafone než předpokládají lhůty stanovené zákonem o elektronických komunikacích nemůže být důvodem k tomu, že ve výsledku nastane takto výrazný rozdíl ve stanovené ceně mezi držiteli přidělu T-Mobile a Vodafone na straně jedné a společností O2 na straně druhé. V případě obnovy přidělu společnosti O2 Czech Republic a.s. nedodržel ČTÚ ani maximální časové limity pro jednotlivé fáze procesu dané zákonem o elektronických komunikacích a vše proběhlo až na samém konci roku 2021, kdy končila platnost stávajícího přidělu O2 a rovnou nastala účinnost přidělu nového. V případě společností T-Mobile a Vodafone však provádí ČTÚ proces obnovy přidělu výrazně předčasně před zákonnými limity a znalec navrhuje použít ve svém posudku jako výchozí rok 2022, když stávající přiděly obou držitelů platí až do roku 2024 resp. 2025. Toto metodické pochybení znalce vede k takovým paradoxům, kdy kratší platnost nového přidělu (T-Mobile 17,2 let / O2 20 let = 14 %) implikuje cenu nového přidělu pro společnost T-Mobile o téměř 30 % nižší. Nelze tímto postupem trestat společnost O2 Czech Republic a.s. za to, že ČTÚ</p>	<p>Vysvětleno. Datem ocenění byl dle zadání znaleckého posudku 15. květen 2022. K tomuto datu byly tedy provedeny příslušné výpočty a stanoveny výsledné hodnoty. Tento postup se nijak neliší od postupu použitého ve znaleckém posudku č. 130/2017 na ocenění práva využívání kmitočtů v kmitočtových pásmech 880-915/925-960 MHz a 1 710-1 785 / 1 805-1 880 MHz zpracovaném znaleckým ústavem Fakulty elektrotechnické Českého vysokého učení technického v Praze.⁵ I tento znalecký posudek stanovuje pro různá předpokládaná data platby za obnovu přidělu různé částky lišící se délkou doby diskontování, tj. doby mezi předpokládaným datem platby a datem začátku obnovy přidělu (viz např. str. 63 nebo 68 citovaného posudku).</p>

⁵ <https://www.ctu.cz/vyzva-k-uplatneni-pripominek-k-zameru-ceskeho-telekomunikacniho-uradu-udelit-pridel-radiovych-3>

Část posudku	Poř. číslo, subjekt	Připomínka	Odůvodnění	Vypořádání
			<p>nebyl schopen v jejím případě plnit zákonné termíny v procesu obnovy přidělu nebo neprovedl obnovu přidělu O2 s takovým časovým předstihem jako v případě společností T-Mobile a Vodafone, ač tak učinit mohl i ze svého podnětu (lhůty stanovené zákonem o elektronických komunikacích v procesu obnovy přidělu jsou lhůty maximální a nepřekročitelné tj. nejkratší možné, proces obnovy přidělu však může proběhnout dříve a tedy ve větším předstihu a delších lhůtách), pokud by měl být ČTÚ zcela konzistentní v procesu obnovy přidělu a použité metodiky u všech tří společností. V případě výrazně rozdílného ocenění obnovy přidělu jako je tomu nyní v případě přidělu společností T-Mobile a Vodafone na straně jedné a přidělu společnosti O2 na straně druhé způsobeného nesprávně zvolenou, resp. nekonzistentní metodikou zohledňující nesprávným způsobem rozdílný čas ocenění by bylo na místě požadovat prostřednictvím státních orgánů náhradu škody způsobenou nesprávným úředním postupem a znevýhodněním postavení společnosti O2 na trhu. Stejně tak by nesprávným oceněním mohlo dojít k újmě na straně státu, když by výsledné ocenění přidělu společností T-Mobile Vodafone bylo výrazně nižší než ocenění přidělu společnosti O2.</p>	

Poznámka: Stanoviska a názory k návrhu opatření podané subjektem O2, k nimž Český telekomunikační úřad přihlédně při konečném znění opatření, avšak nevypořádává je, jsou uvedeny ve formuláři na <https://www.ctu.cz/sites/default/files/obsah/ctu/vyzva-k-uplatneni-pripominek-k-zameru-ceskeho-telekomunikacniho-uradu-udelit-pridel-radiovych/2110-2170-mhz-podle-ss-20-odst.7-zakona-o-elektronickych-komunikacich/obrazky/20220814-pripominky2.pdf>.